

Un català a la cort de Felip VI

Calia crear “un Podemos de derechas”. Va proclamar-ho Josep Oliu, el president del Banc Sabadell, el 25 de juny del 2014, durant una jornada sobre “dona i lideratge”. Tot just després que hi intervinguera Mónica de Oriol, consellera d’Indra que en aquell moment ostentava la presidència del Cercle d’Empresaris, Oliu va prendre la paraula per criticar durament el PP i el PSOE, que, segons ell, s’havien demostrat incapaços de “representar els interessos empresarials”. “Ja n’hi ha prou de tanta regulació”, va dir Oliu, que també es va mostrar molt dur amb el “balafament” dels governants públics, per la seua “arbitrarietat en la despesa”.

L’aperitiu, l’havia servit la protagonista de l’acte, que tampoc no havia estalviat retrets a les dues formacions sobre les quals ha pivotat la política espanyola dels darrers 30 anys. Mónica de Oriol havia acusat la patronal CEOE i els sindicats UGT i CCOO de “funcionar com una casta” que defensa “allò sectorial, per comptes de la competitivitat”.

El 18 d’octubre del 2013, nou mesos abans, Albert Rivera ja havia fet el salt a la política estatal. A recer de la plataforma Moviment Ciudadà, va presentar el seu projecte a llocs com Madrid i València, amb èxit d’assistència i alguns convidats il·lustres que no van dubtar a fotografiar-se’n: des de l’ex-ministre socialista Antoni Asunción fins diversos opinadors que fins no feia gaire havien destacat per la defensa aferrissada dels postulats del PP, com ara Alfonso Rojo, Isabel San Sebastián, Juan Carlos Girauta, Javier Nart o Antonio Pérez Henares.

Es tractava d’exportar el fenomen Ciudadans –a les eleccions catalanes del 2012, afavorit per la bipolarització del debat sobiranista, aquest partit havia triplicat la seua representació amb relació al 2010– a

Albert Rivera està en el moment adequat i en el lloc oportú. Ciudadans arriba a la cita del 20D convertit en un partit de masses. Heus ací un dels danys col·laterals del procés sobiranista català.

Anàlisi de Víctor Maceda

la resta de l’Estat, aprofitant, precisament, l’ideari moderat i la condició de catalans contraris a la independència.

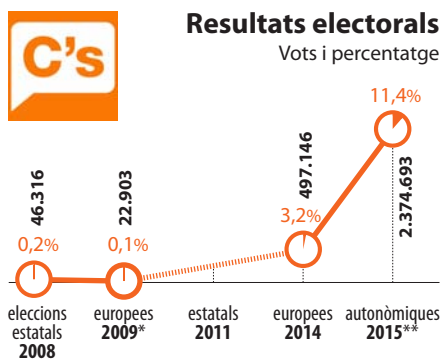
L’absència d’implantació territorial enllà de l’Ebre es pretenia compensar amb la unió de forces amb UPyD, que sí que havia arrelat arreu de l’Estat. Precisament, el partit de Rosa Díez tenia el taló d’Aquil·les a Catalunya, on el seu discurs se solapava al de Ciudadans.

Mitjans com ara *El Mundo* van iniciar una campanya de pressió a Díez perquè s’avinguera a fer pinya. Segons insinua-ven, davant la caiguda en picat del PP a totes les enquestes, aquesta era l’única manera de competir electoralment contra el bloc de les esquerres, integrat pel PSOE, Podem i IU.

Però UPyD, que llavors tenia una posició preponderant, no en volia saber res. De fet, Díez va acceptar l’obertura de converses formals de mala gana, temerosa que una aliança li fera perdre protagonisme, i el resultat va ser l’únic possible: una porta tancada a qualsevol tipus d’acord amb vista a les eleccions autonòmiques que hi havia a la cantonada.

Aquella errada estratègica de Díez va ser la tomba d’UPyD i la catifa vermella per on ara camina Albert Rivera, que a partir d’aleshores va absentar-se del Parlament català tant com va caldre per tal de promocionar-se al conjunt de l’Estat amb tot d’intervencions televisives i actes públics. El “Podemos de derechas” era Ciudadans, i calia disparar-lo com un coet. El debilitament d’Iglesias i la crisi que travessaven el PP i el PSOE els posaven en safata centenars de milers de votants potencials. A més, a diferència d’UPyD, que sempre va mirar molt qui s’afiliava i qui no, Ciudadans va obrir una barra lliure per què han entrat ex-militants socialistes, populars, i és clar, d’UPyD mateix. En el cas valencià, per exemple, Fernando Llopis i Toni Cantó, que van perdre la batalla pel control de la direcció autonòmica contra Alexis Marí, qui va ser més valent i va dimitir com a president per tal d’emigrar a un projecte encara a les beceroles com era el de Ciudadans. L’octubre del 2014, ben pocs confiaven en l’expansió del partit taronja.

Un semestre més tard, a tocar de les eleccions valencianes del 24 de maig

*En coalició amb la formació Libertas.

**L'any 2015 s'han celebrat eleccions a 15 de les 17 autonomies, totes excepte el País Basc i Galícia.

d'enguany, Cantó, que havia estat designat cap de llista a la Generalitat Valenciana, dimetia com a candidat d'UPyD i com a diputat al Congrés. Enemistat amb Rosa Díez per la manera com havia gestionat la interlocució amb Ciutadans, va preferir saltar del vaixell abans que no s'enfonçara. Avui ocupa el número 2 de la llista per València del partit de Rivera, a qui l'uneix una amistat fecunda: fou ell qui va presentar la posada en escena de Ciutadans a Catalunya, celebrada al Palau de la Música de Barcelona el 17 de setembre del 2006. Un acte en què, per cert, es va llegir una carta de suport signada per la pròpia Díez, que encara era eurodiputada socialista. Qui li havia de dir que ella i el projecte polític que ja ideava, UPyD, acabarien ofegats per la força d'un Rivera que el 2006 i el 2010 va superar de poc el 3% necessari per tenir representació al Parlament.

Però així ha estat. Als comicis municipals del 24 de maig passat, la papereta de Ciutadans va ser present als col·legis electorals de 960 municipis que concentraven el 87% de la població estatal. Si fa no fa, el doble de les 487 que va poder enllestir UPyD, que tenia l'avantatge d'haver concorregut ja a les eleccions locals del 2011.

Malgrat el procés d'expansió imparable, és el nucli barcelonès que ha convertit Ciutadans en la primera força de l'oposició al Parlament –Matías Alonso, Fran Hervías, José María Espejo, Fernando de Páramo, Carlos Carrizosa...–, qui marca les directrius a l'àmbit estatal. La direcció és formada per 24 membres, 12 dels quals corresponen a l'estructura primitiva, estrictament catalana.

El discurs identitari, el *leitmotiv* que ha fet créixer Ciutadans a Catalunya, es complementa ara amb un de marcadament econòmic, inspirador d'un model més desregulat, que para molta atenció en els autònoms, uns dels principals perjudicats pels anys de govern de Mariano Rajoy.

De l'estiu ençà, Ciutadans ha passat de ser una pedra a la sabata del PP a erigir-se en un competidor directe no sols dels populars, sinó també dels socialistes.

El tractament deferent de diaris com *El País*, la megaexposició televisiva, i sobretot, els resultats del 27S, han generat la tempesta perfecta. Rivera està en condicions de superar la tanca dels 5 milions de vots, una xifra imponent que podria deixar-lo en segona posició. En algunes circumscripcions castelleses de l'interior, els capricis de la llei d'Hondt podrien fer que el PSOE quedara tercer i sense representació per primera vegada.

Perquè, ara com ara, la víctima propiciatòria de la irrupció de Ciutadans, més que no el PP, comença a ser el PSOE. Tant la imatge com el discurs de Rivera no dista gaire de les sensacions que transmet Pedro Sánchez, i si passa a ser percebut com una alternativa seriosa a Rajoy, podria concentrar una part de l'anomenat *vot útil*, el que fins ara acostumava a recollir el PSOE a última hora, durant la campanya electoral.

El regeneracionisme que preconitza Rivera també ha afectat Podem i el seu líder, Pablo Iglesias, que encara se'n fa creus, dels vots que pensava que tenia amarrats i han emigrat a una opció com Ciutadans, que considera als antípodes.

Així és l'elector del segle XXI. Imprevisible de mena, capriciós, volàtil. Rivera, en contraposició a Iglesias –que reconeix trobar-se “cansat”–, arriba a l'última recta amb les cames més descansades, disposat a esprintar i donar la sorpresa.

Qui ara es veu capacitat de guanyar les eleccions no és Iglesias, sinó ell, un treballador de La Caixa en excedència que ha atès la recomanació del president del Sabadell. Un català a la cort del rei Felip VI, disposat a salvar el sistema que alguns, dins i

fora de Catalunya, van posar en perill. Un català, que no un *polaco*, com va escriure Vázquez Montalbán. Albert, que no *Álbert*, no és cap *polaco*. És un català com cal. •

